

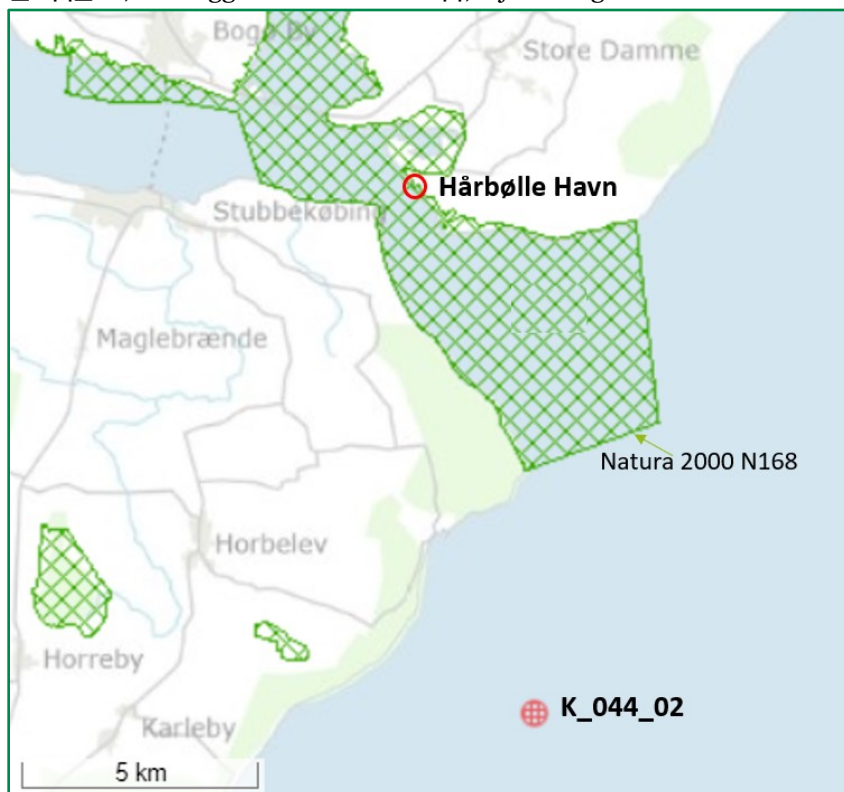
Vordingborg Kommune
Hårbølle Bro 10
4792 Askeby Bro

CVR nr. 29189676

Erhverv
Ref. sobjb
J.nr. 2021 - 20375
Den 08-04-2022

Hårbølle Havn, Klaptilladelse

Miljøstyrelsen meddeler hermed Vordingborg Kommune tilladelse¹ til klapping af 3.000 m³ oprensningsmateriale fra et område i Hårbølle Havn på klapplads K_044_02, som ligger i vandområde 44, Hjelm Bugt.

Figur 1: Oversigt over optagnings- og klapområde

Tilladelsen offentliggøres på Miljøstyrelsens hjemmeside den 8. april 2022
Klageperioden er 4 uger fra offentliggørelsen og udløber således den 6. maj 2022.

Tilladelsen gælder fra den 7. maj 2022 og senest til den 7. maj 2027.

¹ Tilladelsen er givet med hjemmel i havmiljølovens § 26, jf. lovbekendtgørelse nr. 1165 af 25. november 2019.

Indholdsfortegnelse

Hårbølle Havn, Klaptilladelse	1
1 Vilkår for klaptilladelsen.....	3
1.1 Vilkår for optagning og brugen af klappladsen	3
1.2 Vilkår for tilsyn og kontrol	3
2 Oplysninger i sagen.....	4
2.1 Sagens baggrund.....	4
2.2 Udtalelser fra høringsparter	4
3 Miljøstyrelsens vurdering	5
3.1 Klapaktiviteten	5
3.2 Alternativer til klapning	5
3.3 Vurdering i forhold til udkast til Danmarks havplan	5
3.4 Vurdering af sedimentet	5
3.5 Vurdering i forhold til vandområdeplaner.....	7
3.6 Vurdering i forhold til Havstrategidirektivet.....	11
3.7 Vurdering af klappladsen og kumulerede effekter	14
3.8 Vurdering i forhold til Natura 2000-områder.....	15
3.9 Vurdering i forhold til bilag IV-arter.....	19
3.10 Vurdering af øvrige interesser	20
3.11 Konklusion.....	20
4 Offentliggørelse og Klagevejledning	21
5 Andre oplysninger	21
6 Følgende har modtaget kopi af tilladelsen	22
BILAG 1 Oprensningsområdets placering	23
BILAG 2 Klappladsens beliggenhed.....	24
BILAG 4 Vurdering af miljøfarlige stoffer i forbindelse med klapning af optaget havbundsmateriale	27

1 Vilkår for klaptilladelsen

1.1 Vilkår for optagning og brugen af klappladsen

- A. Tilladelsen gælder i tidsrummet den 7. maj 2022 til den 7. maj 2027.
- B. Der må højst klappes en samlet mængde på 3.000 m³ fastmål, svarende til 1650 tons tørstof i tilladelsens samlede løbetid. Klapmaterialet må kun stamme fra den del af havnebassinet, der er markeret med sort på det luftfoto, der fremgår af bilag 1.
- C. Klapningen skal foregå på klapplads K_044_02, som ligger sydøst for Hesnæs i Hjem Bugt. Klappladsens placering fremgår af bilag 2.
- D. Der må som følge af klapningen ikke ske dybdeforringelser i klapområdet til under 8 meter i forhold til middelvandstand - DVR-90.
- E. Klapningen må ikke foregå fra juli til september i 2022 og fra maj til september i 2023-2027 af hensyn til badesæsonen.
- F. Klapmaterialet skal spredes jævnt på den i pkt. C beskrevne klapplads og må ikke indeholde større faste genstande eller affald.

1.2 Vilkår for tilsyn og kontrol

- G. Indberetninger om klapning, jf. § 12 og 13, stk. 1 og 3, i bekendtgørelse om bypass, nyttiggørelse og klapning af optaget havbundsmateriale², skal ske elektronisk efter nærmere anvisninger fra Miljøstyrelsen. Anvisning findes på www.mst.dk. Indberetningen om opstart af klapning skal være Miljøstyrelsen i hænde senest 8 dage før klapstart, og skal indeholde oplysninger om fartøjets navn og MMSI nummer. Hvis der sker ændringer i forhold til det indberettede, skal Miljøstyrelsen straks underrettes herom. Afbrydes klapningen i mere end tre måneder, skal der indgives ny underretning.
- H. I forbindelse med klapningen skal positionen, klappet mængde (m³) og dybde for klapningen af de enkelte laster registreres, inden lasten tømmes. Kopi af logbog skal opbevares hos tilladelseshaver i mindst et år efter udløb af klaptilladelsens gyldighedsperiode, så den kan fremsendes til Miljøstyrelsen på anmodning herom.
- I. I forbindelse med indberetning efter endt klapning skal der fremsendes oplysninger om position og dybde på klapning af den last hvor den mindste vanddybde blev registreret i henhold til vilkår H.
- J. Kopi af tilladelsen skal forefindes på oprensingsfartøjet og klafartøjet. Tilladelseshaver skal sørge for, at den entreprenør, som udfører arbejdet,

² Bekendtgørelse nr. 516 af 23. april 2020

er gjort bekendt med tilladelsens vilkår.

- K. De fartøjer, der udfører opgravningen og klapningen, skal være udstyret med elektronisk positioneringsudstyr, hvor positionen løbende registreres. Skibets position skal være tilgængelig via det nationale overvågningssystem for skibsfart: AIS klasse A. AIS-udstyret skal til enhver tid være tændt, så længe opgravningen og klapningen udføres. Såfremt der sker nedbrud af AIS-udstyret skal opgravningen/klapningen standses og Miljøstyrelsen underrettes.

2 Oplysninger i sagen

2.1 Sagens baggrund

Broconsult A/S har på vegne af den kommunale havn Hårbølle Havn søgt om tilladelse til, over en femårig periode, at oprense og klappe i alt 3.000 m³ sediment. Materialet stammer fra oprensning af hele området inden for havnens dækkende værker samt indsejlingen til havnen som angivet i bilag 1. Oprensningsdybden er ca. 10 cm i område 1 og 3 mens der skal oprenses ca. 1 meter i område 2, hvorfra størstedelen af klappmaterialet således stammer. Materialet ønskes klappet på klapplads K_044_02 i Hjelm Bugt. Havnen er løbende blevet oprenset, og materialet er tilladt klappet på samme klapplads. Seneste klaptilladelse udløb i juli 2020.

Nærliggende beskyttede områder

Optagningsområdet ligger i Natura 2000-område nr. N168 "Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund". Klappladsen ligger ca. 5 km syd for samme område. Der er ingen havstrategiområder i nærheden af oprensningsområdet eller klappladsen.

Havplan

Optagningsområdet ligger i et område udlagt til Natur- og miljøbeskyttelsesområde N92 samt i zone til sejladskorridorer S24 i udkast til bekendtgørelse om Danmarks havplan, som blev sendt i høring den 31. marts 2021. Klappladsen ligger i et område udlagt til "Generel anvendelse" i samme bekendtgørelse.

2.2 Udtalelser fra høringsparter

Ansøgningen blev sendt i høring hos de relevante myndigheder fra den 13. oktober 2021 til den 12. november 2021.

Fiskeristyrelsen

Fiskeristyrelsen har ikke fremsendt bemærkninger til ansøgningen.

Søfartsstyrelsen

Der må som følge af klapningen ikke ske dybdeforringelser i klappområdet til under 8 meter i forhold til middelvandstand - DVR-90.

Slots- og Kulturstyrelsen

Vikingskibsmuseet har svaret, at de ikke har bemærkninger til ansøgningen. Dog gør de opmærksom på følgende:

”Skulle der under arbejdet påtræffes spor af fortidsminder eller vrage skal dette straks anmeldes til Strandingsmuseet i henhold til museumslovens §29 h, ifølge hvilken fund af spor af fortidsminder eller vrage gjort under anlægsarbejde straks skal anmeldes til Slots- og Kulturstyrelsen og arbejdet standses”.

Guldborgsund Kommunes bemærkninger

Af hensyn til badevandkvalitet i badevandsæsonen maj-sep. anmodes

Miljøstyrelsen, om at der tages hensyn til denne følsomme periode ved fastsættelse af vilkår om at undgå klapping i denne periode i Klaptilladelsen til Hårbølle Havn.

3 Miljøstyrelsens vurdering

3.1 Klapaktiviteten

Der gives tilladelse til oprensning af Hårbølle Havn og -indsejling og klapping af en mængde på 3.000 m³ på klapplads K_044_02.

3.2 Alternativer til klapping

Da materialet består af silt/finkornet sand med et meget lavt tørstofindhold og med lettere forhøjede koncentrationer af miljøfarlige stoffer, jf. nedenfor, vurderes det ikke at være egnet til bypass eller nyttiggørelse til andre formål.

3.3 Vurdering i forhold til udkast til Danmarks havplan

Udkast til bekendtgørelse om Danmarks havplan blev sendt i høring den 31. marts 2021, og blev dermed bindende for myndigheder, der meddeler tilladelse til aktiviteter på havet³. Klapping er ikke en aktivitet, der planlægges for, men Miljøstyrelsen skal ved meddelelse af klaptilladelse respektere hensynet til de arealudlæg, som følger af havplanudkastet.

Den ansøgte klapplads ligger i den generelle anvendelseszone (G) – G43⁴. Zoner udlagt til generel anvendelse kan anvendes til aktiviteter og formål, som der ikke planlægges for med havplanen. Det er derfor Miljøstyrelsens vurdering, at tilladelse til den ansøgte klapaktivitet er i overensstemmelse med udkastet til havplanbekendtgørelsen.

3.4 Vurdering af sedimentet

Hvis klappingen foretages med et fartøj, der kan transportere 200 m³, og fartøjet når ud på klappladsen 5 gange pr. dag, vil klappingen af den totalt tilladte mængde være overstået på 3 dage. Miljøstyrelsen vurderer ikke, at en så kortvarig forstyrrelse vil medføre gener forårsaget af de sedimentfaner, der vil opstå i vandfasen på grund af spild i forbindelse med optagning og klapping.

³ LBKG 2020/04/06 nr. 400 om maritim fysisk planlægning § 14, stk. 1

⁴ [https://havplan.dk/da/page/zone/s/3979eda1-428a-4985-8118-](https://havplan.dk/da/page/zone/s/3979eda1-428a-4985-8118-c9b5ba7f859f/701445.99/6071850.8/g/G43?timeLineId=1&zoom=7.28&x=703703.19&y=6064563.55)

[c9b5ba7f859f/701445.99/6071850.8/g/G43?timeLineId=1&zoom=7.28&x=703703.19&y=6064563.55](https://havplan.dk/da/page/zone/s/3979eda1-428a-4985-8118-c9b5ba7f859f/701445.99/6071850.8/g/G43?timeLineId=1&zoom=7.28&x=703703.19&y=6064563.55)

I forbindelse med ansøgning om klapning blev der i juli 2021 foretaget analyser af materiale fra havnen. I tabel 1 og bilag 3 er vist resultatet af disse analyser samt værdierne for nedre og øvre aktionsniveau, jf. klapvejledningen⁵. For de stoffer, hvor nedre aktionsniveau er overskredet, er der desuden vist et estimat af den i forvejen forekommende koncentration i sediment fra omgivelserne med et tilsvarende organisk indhold. Data, der ligger til grund for den eksisterende baggrund, er baseret på overvågningsdata fra NOVANA programmet⁶. En nærmere forklaring på prøvetagningsstrategier samt hvordan de miljøfarlige stoffer i sedimentet vurderes, fremgår af bilag 4.

Tabel 1. Gennemsnitsværdier af analyser fra blandingsprøver fra Hårbølle Havn, samt baggrundskoncentrationer for stoffer hvor nedre aktionsniveau er overskredet og aktionsniveauer.

Stof	Gennemsnit af analyse-resultater	Eksisterende baggrunds-koncentration ved tilsvarende glødetab*	Nedre Aktions-niveau mg/kg TS	Øvre Aktions-niveau mg/kg TS
Tørstofindhold i % af prøve	42,77			
Glødetab (GT) i % af tørstof	6,9	6,9		
Arsen (mg/kg TS)	4		20	60
Bly (mg/kg TS)	22		40	200
Cadmium (mg/kg TS)	0,6	0,7	0,4	2,5
Krom (mg/kg TS)	14		50	270
Kobber (mg/kg TS)	27	31	20	90
Kviksølv (mg/kg TS)	0,05		0,25	1
Nikkel (mg/kg TS)	11		30	60
Tributyltin (TBT) mg/kg TS)	0,080	0,036	0,007	0,200
Zink (mg/kg TS)	85		130	500
PAH (mg/kg TS)**	2,8		3	30

TS = tørstof. GT = glødetab.

* Vandområdets baggrundskoncentrationer af tungmetaller baseret på data fra statslige overvågningsprogrammer. Data er vægtet i forhold til det organiske indhold (glødetab), der blev fundet i opgravningsområdet.

** Summen af de følgende 9 PAH'er: anthracen, benz[a]anthracen, benz[g,h,i]perylene, benz[a]pyren, chrysen, flouranthen, indeno[1,2,3-cd]pyren, pyren & phenanthren.

Sedimentet består af groft silt til fint sand med et tørstofindhold på 42,8 % af vådvægt og et glødetab på 6,9 % af tørstofindholdet. Ingen af de målte stoffer ligger over øvre aktionsniveau. Materialet kan derfor som udgangspunkt tillades klappet. I forhold til klapvejledningens nedre aktionsniveau ses en overskridelse af cadmium, kobber og TBT. Der skal derfor foretages en vurdering af klapningen i forhold til klappmængder og klapppladsens afstand til særligt følsomme områder.

⁵ By- og Landskabsstyrelsen vejledning nr. 9702 af 20. oktober 2008 om dumpning af optaget havbundsmateriale – klapning.

⁶ NOVANA står for "Det nationale overvågningsprogram for vandområder".

En sammenligning med koncentrationerne i havbundsmaterialer fra den omgivende havbund med et tilsvarende glødetab tyder ikke på, at sedimentet har fået tilført forhøjede koncentrationer af cadmium og kobber fra aktiviteter, der er foregået inde i havnen. TBT indholdet i klapmaterialet er lidt over dobbelt så højt som i sammenligneligt materiale fra omgivelserne. TBT indholdet i materialet stammer dermed højest sandsynligt fra en forurening, der er sket i selve havnen. TBT blev tidligere brugt i bundmaling på skibene. I Danmark har det været forbudt at bruge TBT-holdigt bundmaling siden 2002⁷, men i de iltfrie sedimenter i havnene har det imidlertid vist sig, at stoffet kan ligge unedbrudt i mange år. Der har været total forbud imod at bruge stoffet i bundmaling siden 2008. Ved klapning i Hjelms Bugt vil materialet blive iltet og dermed vil nedbrydningen af TBT øges. Derudover vil der ske en hurtig opblanding af materialet med det sediment, der findes på stedet i forvejen, samt med det sediment, der transporteres langs bunden i vandfasen, som følge af den naturlige sedimentvandring. Forskel i koncentrationer på og omkring klappladsen før og efter klapning vurderes derfor at være ubetydelig.

3.5 Vurdering i forhold til vandområdeplaner

Ifølge § 8, stk. 2, i bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter kan der kun gives tilladelse til en påvirkning i et overfladevandområde, hvor miljømålet er opfyldt, hvis afgørelsen ikke medfører en forringelse af overfladevandområdets tilstand.

Ifølge bekendtgørelsens § 8, stk. 3, kan der kun gives tilladelse til en påvirkning i et overfladevandområde, hvor miljømålet ikke er opfyldt, hvis afgørelsen ikke medfører en forringelse af overfladevandområdets tilstand og ikke hindrer opfyldelse af det fastlagte miljømål.

I vandområdeplanerne bedømmes de enkelte vandområder i forhold til den økologiske og den kemiske tilstand.

1. Den økologiske tilstand inddeles i 5 klasser: Høj, god, moderat, ringe eller dårlig tilstand.
2. Den kemiske tilstand inddeles i to klasser: god eller ikke god.

Optagningsstedet ligger i vandområde 45, Grønsund. Klappladsen ligger på grænsen mellem vandområde 44, Hjelms Bugt og Østersøen, hvor der ikke er fastsat økologisk tilstand. Miljøstyrelsen lægger til grund for denne afgørelse, at klapningen ikke må begrænse muligheden for, at Miljømålet ”god Økologisk tilstand” og ”God kemisk tilstand” kan opnås ved både optagning og klapning.

Af tabel 2 og 3 fremgår det, hvordan Miljøstyrelsen har fastlagt tilstanden i området omkring henholdsvis optagningsstedet og klappladsen ved en tilstandsbeskrivelse foretaget i juli-2021⁸.

⁷ https://www2.dmu.dk/1_viden/2_publicationer/3_temareporter/rapporter/87-7772-502-6.pdf

⁸ <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?&profile=vandrammedirektiv3tilstand2021>

Tabel 2, Økologisk tilstand i vandområde 45, ved Hårbølle Havn.

Vandområdedistrikt:	Sjælland
Hovedvandopland:	Smålandsfarvandet
EU Vandområde ID:	DKCOAST45
DK Vandområde ID:	45
Navn:	Grønsund
Kategori af overfladevandområde:	Kystvand
Areal:	100.5
Enhed:	km2
Naturlig, kunstig eller stærkt modificeret:	Naturlig
Typologi:	Bæltthav karakteriseret ved vandudveksling, gennemsnitsdybde, lagdeling og sediment
Miljømål for samlet økologisk tilstand/potentiale:	God økologisk tilstand
Miljømål for kemisk tilstand:	God kemisk tilstand
Samlet økologisk tilstand/potentiale:	Ringe økologisk tilstand
Bemærkning til samlet økologisk tilstand/potentiale:	
Kemisk tilstand:	Ikke-god kemisk tilstand
Økologisk tilstand/potentiale, fytoplankton:	Moderat økologisk tilstand
Økologisk tilstand/potentiale, Rodfæstede planter (dækfroede):	Ringe økologisk tilstand
Ilthforhold understøtter:	Ukendt
Lysforhold understøtter:	Ukendt
Økologisk tilstand/potentiale, Benthiske invertebrater:	Ukendt
Økologisk tilstand/potentiale, nationalt specifikke stoffer:	Ikke-god økologisk tilstand

Tabel 3, Økologisk tilstand i vandområde 44, hvor klappladsen ligger.

Vandområdedistrikt:	Sjælland
Hovedvandopland:	Østersøen
EU Vandområde ID:	DKCOAST44
DK Vandområde ID:	44
Navn:	Hjelm Bugt
Kategori af overfladevandområde:	Kystvand
Areal:	343.37
Enhed:	km2
Naturlig, kunstig eller stærkt modificeret:	Naturlig
Typologi:	Østersø karakteriseret ved gennemsnitsdybde
Miljømål for samlet økologisk tilstand/potentiale:	God økologisk tilstand
Miljømål for kemisk tilstand:	God kemisk tilstand
Samlet økologisk tilstand/potentiale:	Moderat økologisk tilstand
Bemærkning til samlet økologisk tilstand/potentiale:	
Kemisk tilstand:	Ikke-god kemisk tilstand
Økologisk tilstand/potentiale, fytoplankton:	Moderat økologisk tilstand
Økologisk tilstand/potentiale, Rodfæstede planter (dækfroede):	Moderat økologisk tilstand
Ilthforhold understøtter:	Ikke relevant
Lysforhold understøtter:	Ikke relevant
Økologisk tilstand/potentiale, Benthiske invertebrater:	Moderat økologisk tilstand
Økologisk tilstand/potentiale, nationalt specifikke stoffer:	God økologisk tilstand

3.5.1 Økologisk tilstand

Som indikator for vandområdeplanernes økologiske tilstand i kystvande anvendes følgende kvalitetselementer: Dybdeudbredelsen af rodfæstede planter, som altovervejende består af ålegræs, klorofylkoncentrationen, som udtryk for fytoplanktonbiomassen, benthiske invertebrater, som er et mål for tilstanden af de bunddyr, der lever nede i sedimentet, samt miljøfarlige stoffer, der omhandler de nationalt fastsatte miljøkvalitetskrav. Miljøstyrelsen vurderer derfor klappingens påvirkning på baggrund af disse parametre.

Ålegræs

Ålegræs kan teoretisk set påvirkes af sedimentfaner på to måder: Dels ved direkte tildækning af bladene, hvis sedimentet aflejres på planterne, dels ved at vandet bliver uklart i sedimentfanerne, så lyset ikke når ned til planterne.

Optagning af havbundsmaterialer foregår altovervejende indenfor havnens dækkende værker. Derved vil størstedelen af det spild, der sker i forbindelse med optagningen, bundfælde igen inde i havnen, og dermed ikke medføre en tildækning eller en udskygning af de ålegræsbede, der befinder sig udenfor havnen. Der er tale om en arbejdsperiode på få dage, hvilket vil betyde at eventuelle uklarheder kun forekommer kortvarigt. Eventuelt spild udenfor havnen, vil kunne påvirke de nærmest liggende ålegræsbede, hvilket ikke udgør en betydende del af ålegræsset i hele vandområdet.

Klorofyl

Ved frigivelse af næringssalte fra klapmaterialer og ved nedbrydning af organisk materiale herfra, kan der ske en hurtig opblomstring af planktonalger og dermed af vandets klorofylindhold i perioder hvor algernes vækst ellers er begrænset af mangel på næringsstoffer i vandet. Derfor skal det overvejes, om klapping af store mængder bør undgås i algernes vækstsæson.

Der forventes ikke en mærkbar påvirkning af klorofylindholdet eller af vandets iltindhold som følge af klappingerne i Hjelm Bugt, da der er tale om så små klappmængder, og dermed en meget kortvarig påvirkning, der anses for ubetydelig i forhold til de vandmængder, som klappmaterialet blandes op med. Indholdet af organisk materiale giver derfor ikke grund til at stille vilkår til optagnings- eller klappmetode, eller til begrænsning af klaptidspunkt i løbet af året.

Bundfauna

De bunddyr, der befinder sig på optagningsstedet bliver fjernet i forbindelse med optagningen. Areal-mæssigt vil denne påvirkning dog udgøre en ubetydelig del af vandområdet. Der vil hurtigt kunne ske en genindvandring af dyr til området.

På klappladsen vil fauna, der befinder sig der, hvor sedimentet lander, blive tildækket, og i høj grad forventes en stor del af disse individer at dø. Areal-mæssigt vil denne påvirkning dog udgøre en ubetydelig del af vandområdet og der vil hurtigt kunne ske en genindvandring af dyr til området. Klappingen vurderes derfor ikke at forringe tilstanden for bunddyr i de to vandområder.

Miljøfarlige stoffer

Den økologiske tilstand i et vandområde vurderes også på baggrund af de miljøfarlige stoffer, hvor der er sat nationale miljøkvalitetskrav.

Den økologiske tilstand for nationalt specifikke stoffer er i vandområdeplaner 2022-2027 vurderet at være "Ikke-god økologisk tilstand" i vandområde 45, Grønsund, hvor Hårbølle Havn er placeret. I vandområde 44, Hjelm Bugt, hvor klappingen skal foregå er tilstanden vurderet at være "God økologisk tilstand".

Miljøstyrelsen vurderer, at sedimentkvalitetskravene (SKK) er de relevante miljøkvalitetskrav i forhold til vurdering af nationalt specifikke miljøfarlige stoffer i sager om tilladelse til klappning.

For de nationalt specifikke stoffer, som også indgår i målinger i forbindelse med sager om tilladelse til klappning, er der dog ikke fastsat sedimentkvalitetskrav endnu. Derfor vurderer Miljøstyrelsen, at påvirkninger fra miljøfarlige stoffer, i regi af vandplanerne, bedst varetages ved vurderinger af de eksisterende sedimentkvalitetskrav for de EU-prioriterede stoffer, som behandles i afsnit 3.5.2 om kemisk tilstand i vandområdet.

Samlet vurdering i forhold til økologisk tilstand

Miljøstyrelsen vurderer samlet, at hverken optagningen eller klappning vil medføre en forringelse af vandområdets økologiske tilstand eller ændre på vandområdets mulighed for at opfylde god økologisk tilstand.

3.5.2 Kemisk tilstand

Den kemiske tilstand vurderes for stoffer optaget på EU's liste over prioriterede stoffer. Optagningsområdet ligger i vandområde 45, Grønsund, og klapppladsen ligger i område 44, Hjelm Bugt. Begge områder er ifølge den nyeste vurdering i "Ikke-god kemisk tilstand".

Miljøstyrelsen vurderer, at miljøkvalitetskravene i sedimentet (SKK) er de mest relevante miljøkvalitetskrav i forhold til vurdering af den kemiske tilstand og påvirkningen på denne ved klappning.

For de stoffer, der analyseres for i klapsager, og som også er en del af de EU-prioriterede stoffer og derfor skal vurderes under områdets kemiske tilstand, er der fastsat sedimentkvalitetskrav for anthracen, bly og cadmium.

For at opnå god kemisk tilstand må baggrundsniveauet ikke overskride 0,0048 mg/kg TS for anthracen, 163 mg/kg TS for bly og for cadmium må koncentrationen ikke overstige 3,8 mg/kg TS tilføjet baggrundskoncentrationen⁹.

Idet klappmaterialets indhold af bly og cadmium (tabel 1) ikke overskrider de fastsatte miljøkvalitetskrav, for god kemisk tilstand i vandområderne, vurderer Miljøstyrelsen, at klappningen ikke vil forringe den kemiske tilstand med hensyn til disse to stoffer.

Det fremgår af vandområdeplanerne, at der er en overskridelse af de nationale sedimentkrav for anthracen i Hjelm Bugt, vandområde 44, hvilket er en af årsagerne til, at vandområdet er i "ikke-god" miljøtilstand.

Sedimentkvalitetskravet for anthracen er 0,0048 mg/kg, og NOVANA-målinger af anthracen i vandområde 44, viser et indhold i sedimentet på 0,0233 mg/kg TS. Indholdet af anthracen i vandområde 45, Grønsund er 0,003 mg/kg og overskrider dermed ikke sedimentkvalitetskravet.

Den gennemsnitlige koncentration af anthracen i oprensningsmaterialet fra Hårbølle Havn er 0,36 mg/kg TS. Dette tal indgår i tabel 1 under summen af PAH'er.

⁹ Bekendtgørelse nr. 1625 december 2017 om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand.

Idet påvirkningen skal vurderes på vandområdeniveau, vurderer Miljøstyrelsen ikke, at den mængde anthracen, der klappes fra Hårbølle Havn, vil være en betydelig merbelastning for vandområdet.

Samlet vurdering i forhold til kemisk tilstand

Det vurderes, at en eventuel påvirkning omkring optagningsstedet og klappladsen vil udgøre en ubetydelig påvirkning af vandområderne, hvorved aktiviteten ikke vil medføre en forringelse af overfladevandområdenes tilstand og ikke vil være til hinder for opfyldelsen af målet om god tilstand

3.6 Vurdering i forhold til Havstrategidirektivet

Miljøstyrelsen skal jf. havstrategilovens¹⁰ § 18 sikre, at klapningen ikke medfører påvirkninger, som vil være uforenelige med opnåelse af de miljømål og indsatsprogrammer, der fastsættes efter lovens §§ 12 og 13. Forpligtelsen til ikke at meddele tilladelse i strid med miljømål og indsatser indtræder i takt med, at de enkelte dele af havstrategierne fastlægges endeligt.

Det danske havterritorium er opdelt i to havområder, henholdsvis Nordsøen, herunder Kattegat, og Østersøen. Havmiljølovens målsætninger implementeres gennem udarbejdelse af havstrategier for hver af havområderne, jf. havstrategilovens § 4, stk. 1. I første del af Danmarks Havstrategi II¹¹ fastlægges en definition på ”god miljøtilstand”, den aktuelle miljøtilstand i de danske havområder (basisanalyse) samt 68 konkrete miljømål til sikring af opnåelse af en god miljøtilstand.

I Danmarks Havstrategi II defineres, hvad der forstås ved god miljøtilstand for 11 såkaldte deskriptorer. Deskriptorerne udgør forskellige kategorier af forhold, der beskriver miljø- og naturtilstanden samt påvirkningen fra menneskelige aktiviteter. Identificeringen af de 11 deskriptorer og beskrivelserne af god miljøtilstand er fastlagt i overensstemmelse med havstrategilovens bilag 2. Deskriptorerne omfatter 1) Biodiversitet, 2) Ikke hjemmehørende arter, 3) Erhvervsmæssigt udnyttede fisk, 4) Havets fødenet, 5) Eutrofiering, 6) Havbunden, 7) Hydrografiske ændringer, 8) Forurenende stoffer, 9) Forurenende stoffer i fisk og skaldyr til konsum, 10) Marint affald og 11) Undervandsstøj.

For hver deskriptor fastlægger havstrategien en række miljømål med tilhørende indikatorer. En indikator er et parameter, som anvendes til at vurdere om miljømålet er opfyldt. Miljømålene er bindende, og skal derfor iagttages i forbindelse med meddelelse af tilladelse til klapning, dog således, at hvis de miljømæssige aspekter er omfattet af miljømål fastsat i en henhold til en vandplan eller Natura 2000-plan, erstatter et sådant miljømål de målsætninger, som er fastsat efter havstrategien, jf. havstrategiloven § 2, stk. 2.¹²

Nogle af deskriptorerne angår miljømål, som ikke påvirkes af klapning. I den konkrete sag gælder dette de deskriptorer som er angivet i tabel 5.

¹⁰ Lovbekendtgørelse 25/11/2019 nr. 1161 om havstrategi.

¹¹ Danmarks Havstrategi II, første del - god miljøtilstand, basisanalyse og miljømål.

¹² Jf. Danmarks Havstrategi II, første del, side 24-25.

Tabel 5. Deskriptorer, som ikke påvirkes af klapning.

Deskriptor	Miljømål	Påvirkes ikke af klapning fordi
1 Biodiversitet	Formålet med deskriptor 1 er at sikre, at biodiversiteten opretholdes. Da der endnu ikke fastlagt tærskelværdier for god miljøtilstand for pelagiske habitater og fisk, der ikke udnyttes erhvervsmæssigt, indgår disse forhold derfor ikke i vurderingen.	Dyr og planter påvirkes ikke på bestandsniveau af klapning. Se afsnit 3.5 om påvirkning af den økologiske tilstand af vandområderne samt afsnit 3.8 om Natura 2000- områder.
2 Ikke hjemmørende arter	Havstrategiens miljømål for ikkehjemmørende arter fokuserer på at begrænse tilkomst af nye ikkehjemmørende arter og at begrænse de negative effekter af invasive arter.	Da klapning ikke indebærer introduktion af ikke-hjemmørende arter, vurderes miljømålet ikke at blive påvirket af klapning af havsediment, der stammer fra lokalerådet.
4 Havets fødenet	Havstrategiens miljømål for havets fødenet omhandler sikring af fornøden viden for fremadrettet at kunne fastsætte tærskelværdier for fødenettets tilstand. Samspillet mellem de forskellige arter i et fødenet er komplekst og i konstant variation, og det er med det nuværende vidensgrundlag vanskeligt at identificere mål, der skal sikre opnåelsen af god miljøtilstand.	Miljømål for denne deskriptor påvirkes ikke af det ansøgte, idet klapning ikke påvirker dyr og planter på bestandsniveau. Se deskriptor 1, om biodiversitet.
7 Hydrografiske ændringer	Havstrategiens miljømål for hydrografiske ændringer angiver, at konkrete projekter alene skal have lokale virkninger og i øvrigt udformes under hensyn til miljøet.	Beskrives i afsnit 3.7 om kumulerede effekter. Den beskudne dybdeforringelse af havbunden på selve klappladsen vurderes ikke at ændre områdets hydrografi.
10 Marint affald	Havstrategiens miljømål for marint affald handler bl.a. om, at mængden af marint affald skal reduceres væsentligt, og at tab af fiskeredskaber skal forebygges.	Eventuelt affald skal frasorteres inden havbundsmaterialet klappes i henhold til tilladelsens vilkår F. Klapningen vurderes derfor ikke at bidrage til øget tilførsel af marint affald i havmiljøet.
11 Undervandsstøj	Havstrategiens miljømål for undervandsstøj handler bl.a. om, at skadelige virkninger af impulsstøj for dyr skal undgås. For lavfrekvent støj er der mål om fastsættelse af tærskelværdier og opbygning af viden.	Emnet behandles under afsnit 3.9 om bilag IV arter. Det vurderes ikke, at undervandsstøj fra klapningen vil påvirke marine arter.

De relevante deskriptorer for denne afgørelse er angivet i tabel 6. I denne klaptilladelse er påvirkningen af miljømålene i havstrategien for disse deskriptorer vurderet således:

Tabel 6. Deskriptorer, som kan påvirkes af klapning.

Deskriptor	Miljømål	Vurdering
3 Erhvervsmæssig fiskeri.	Havstrategiens miljømål for erhvervsmæssigt udnyttede fiskebestande er fastsat med reference til den fælles fiskeripolitik, som fastslår, at fangstniveauer og fiskebestandes reproduktion skal være bæredygtig.	Hensyn til fiskeriforhold varetages i klaptilladelser gennem en vurdering af påvirkningen af fiskeriinteresserne i lokalområdet. Dette sker gennem høring af Fiskeristyrelsen. I den aktuelle sag har Miljøstyrelsen ikke modtaget bemærkninger fra Fiskeristyrelsen og vurderer derfor ikke, at den pågældende klapning er af væsentlig interesse for fiskeriet.
5 Eutrofiering	Havstrategiens miljømål for eutrofiering er bl.a., at dansk andel af tilførsler af kvælstof og fosfor for Østersøen skal følge de maksimalt acceptable tilførsler, som er blevet fastsat i HELCOM (de såkaldte HELCOM-lofter). Dette sikrer, at der på sigt kan opnås god miljøtilstand for eutrofiering. For Nordsøen er der endnu ikke fastsat tærskelværdier for næringsstoffer.	Eutrofieringseffekter af klapningen behandles i afsnit 3.5 om vurderingen af påvirkninger i henhold til vandområdeplaner under kvalitetselementet klorofyl. Her har Miljøstyrelsen vurderet, at klapningen ikke vil have en effekt på iltforholdene i området.
6 Havbundens integritet	Havstrategiens miljømål for havbundens integritet omhandler bl.a. beskyttelse af Øresund og supplerende beskyttede områder samt opbygning af viden og bidrag til fastsættelse af tærskelværdier for tab og forstyrrelse.	Klapning anses som værende en fysisk forstyrrelse. Ved aktiviteter, der medfører en forstyrrelse af havbunden, kan ændringen genoprettes, hvis aktiviteten ophører. Dette er tilfældet ved klapning, hvor de arter, som lever på klappladsen kan genindvandre efter klapningen er ophørt. I de danske havområder udgør den arealmæssige forstyrrelse af havbunden fra klapaktivitet kun en ubetydelig andel af den samlede forstyrrelse af havbunden ¹³ , og påvirkningen af havbunden ved klapning er derfor begrænset. Den forstyrrelse af havbunden, som den ansøgte klapning

¹³https://mfvm.dk/fileadmin/user_upload/MFVM/Natur/Havstrategi/HSII_foerste_del_-_endelig_udgave.pdf

		medfører vil være afgrænset til klappladsen og oprensingsområderne. Da forstyrrelsen derfor er meget lokal og midlertidig vurderes den ikke at være af betydning for målet om god miljøtilstand opnås.
8 Forurenende stoffer	Havstrategiens miljømål for forurenende stoffer skal bl.a. sikre, at de grænseværdier, der er fastsat, overholdes.	Kravene til god kemisk tilstand er vurderet i afsnit 3.5.2 om vandområdeplaner. Miljøstyrelsen vurderer, at klapningen ikke vil ændre på vandområdernes kemiske tilstand.
9 Forurenende stoffer i fisk og skaldyr	Havstrategiens miljømål for forurenende stoffer i fisk og skaldyr til konsum handler bl.a. om, at udledningen af forurenende stoffer ikke må lede til overskridelser af gældende grænseværdier.	Områdets kemiske tilstand indikerer ikke, at fisk og skaldyr vil blive påvirket af miljøfarlige stoffer. Se vurderingen i deskriptor 8.

Samlet vurdering i forhold til havstrategi

Miljøstyrelsen vurderer, at klapningen ikke vil medføre påvirkninger, som vil være uforenelige med opnåelse af havstrategiens miljømål.

3.7 Vurdering af klappladsen og kumulerede effekter

Der er ikke andre gældende tilladelser til klapning på Klapplads K_044_02. Der er derfor ikke risiko for, at der opstår kumulerede effekter som følge af en samtidig klapning på klappladsen.

Klappladsen dækker et areal på 219.503 m². En klapning af 3.000 m³, som denne tilladelse rummer, vil teoretisk set resultere i et 1,4 cm tykt lag på havbunden, hvis det hele blev klappet på en gang. Dette vil dette dog aldrig ske i praksis. Ved frigivelse af klapmateriale vil de samme naturkræfter af strøm og bølger, som har flyttet sand og andet havbundsmateriale ind i havnen, også virke ude på klappladsen, og sprede store dele af det finkornede materiale væk fra klappladsen. De klappede havbundsmaterialer vil genindgå i den naturlige sedimentvanding i området, og dermed ikke medføre varige forandringer på klappladsen.

I Hjelm Bugt syd for Møn findes et område med vanddybder på 20-22 meter. Der måles ilt på to stationer. Her blev der på den nordligste station målt moderat iltsvind midt i juli 2021, mens der ikke var iltsvind på den sydlige station. Det moderate iltsvind forværredes til kraftigt iltsvind i starten af august 2021¹⁴. I september blev der registreret moderat iltsvind, men iltsvindsmodellen indikerer, at iltsvindet kun berørte et forholdsvis lille område i den nordlige del af bugten. Da det ikke er tilladt at klappe i sommermånederne, er det helt usandsynligt, at materiale fra klapningen vil påvirke iltsvindsramte områder.

¹⁴ https://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Notater_2021/N2021_61.pdf

Der findes ikke råstofindvindingsområder eller havbrug i nærheden af klapplassen¹⁵

3.8 Vurdering i forhold til Natura 2000-områder

En klaptilladelse er omfattet af kravet om vurdering af påvirkning af Natura 2000-områder efter § 6 i bekendtgørelse nr. 1595 af 06/12/2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder, samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen)¹⁶.

Vurderingen foretages på baggrund af eksisterende viden om Natura 2000-området.

Optagningsområdet ligger i Natura 2000 område nr. 168. Området består af Habitatområde 147 og Fuglebeskyttelsesområderne F84 og F89. F84 Ulvsund, Grønsund og Farø Fjord er det relevante fuglebeskyttelsesområde i forhold til beliggenheden af Hårbølle Havn. Klapplassen ligger ca. 5 km syd for samme område.

Vurderingen af påvirkningen på Natura 2000-området er sket på baggrund af følgende oplysninger om området:

- Natura 2000 Basisanalyse 2022-2027 for området¹⁷
- MiljøGIS for Natura 2000-områder, herunder kortlægning af marine habitattyper, fuglebeskyttelsesområder og Ramsarområder¹⁸.

Habitatområde 147

Den marine del af Natura 2000-området er særligt karakteriseret ved bugter og udbredte sandbanker, hvor store flokke af trækkende vandfugle raster. Området ud for Hårbølle Havn ligger i naturtypen "bugt". Kysten på Falster siden af tragten ud imod Østersøen er karakteriseret som "rev". Midt i tragten findes tanger af naturtypen "sandbanke".

De arter der udgør udpegningsgrundlaget for de marine habitater er Spættet sæl og Marsvin. Desuden kan arterne havlampret og flodlampret også findes i de marine områder. Begge lampretarter er nye habitatarter i området. En samlet opgørelse over de relevante marine naturtyper og -arter i området ved optagningsstedet fremgår af tabel 7.

Tabel 7. Relevante marine naturtyper og arter habitatområde 147

Sandbanke (1110)	Sandbanker adskilles fra den øvrige sandbund ved at være en forhøjet del af havbunden. Der er fundet en del ålegræs på de sandede flader.
------------------	---

¹⁵ <https://miljoegis.mim.dk/cbkort?profile=miljoegis-raftofferhavet>

¹⁶ <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2018/1595>

¹⁷ <https://mst.dk/media/194284/n168-basisanalyse-2022-27-havet-og-kysten-mellem-praestoe-fjord-og-groensund.pdf>

¹⁸ <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=natura2000planer3h2021>

Bugter og vige (1160)	Naturtypen udgør en meget stor del af det marine område, ca. 70 %. Naturtypen findes i områder, der er meget forskellige mht. påvirkning fra land, havstrømme og bundforhold.
Stenrev og biogene rev (1170)	I området er der fundet rev på kystnære stenede morænebunde i Grønsund. I Grønsund er der desuden fundet biogent rev bestående af blåmuslinger. Revene er karakteriseret ved rødalgedomineret samfund som hovedsagligt udgøres af trådformede rødalger. Trådalger som alm. ledtang (<i>Polysiphonia fucoides</i>) udgør størstedelen af vegetationen på stenene, men der forekommer også enkelte bladformede alger.
Flodlampret (1099)	Arten er en vandrefisk, der yngler i vandløb og vokser op i havet. Efter 1-2 år i havet, hvor den lever parasitisk på andre fisk og af ådsler, vandrer de voksne lampretter op i vandløbene for at gyde.
Havlampret (1095)	Arten opvokser i havet som parasit på andre fisk og af ådsler. Når den er kønsmoden vandrer den op i større vandløb for at gyde.
Marsvin (1351)	Marsvin tilhører underordenen tandhval og er den eneste hval, der med sikkerhed yngler i Danmark. Marsvin bevæger sig over store områder, der strækker sig ud over de danske grænser.
Spættet sæl (1365)	Arten er den mest almindelige sælart i Danmark. Den forekommer især i de kystnære farvande, hvor der er rigelig føde, og hvor der findes uforstyrrede yngle-/hvilepladser på sandbanker, rev, holme og øer.

Det sedimentspild, der kan ske i forbindelse med optagning, vil hovedsageligt bundfælde igen indenfor havnens dækkende moler. Resten vil hurtigt spredes med strømmen, og sedimentere ud i områder langt fra havnen i umålelige tynde lag. Klappladsen er placeret 5,2 km fra natura 2000 området. Grundet afstanden vurderer Miljøstyrelsen at klappingen og sedimentspredningen fra denne, ikke vil ændre på karakteriseringen af de nævnte naturtyper.

Flodlampretten og Havlampretten er forholdsvis sjældne i Danmark, og man ved på nuværende tidspunkt ikke ret meget om arternes reelle udbredelse. Som for alle andre fisk der opvokser i havet og som gyder i vandløb er det vigtigt, at arternes frie vandring sikres.

Marsvin er også en bilag IV art. Se en nærmere beskrivelse af arten i afsnit 3.9.

Den danske bestand af spættet sæl har haft en bestandsfremgang fra ca. 2.000 dyr i 1976 til ca. 13.000 dyr i 2018, fremgangen skyldes hovedsageligt jagtfredningen i 1977 samt oprettelsen af en række sælreservater med adgangsforbud. Den danske sælbestand blev i 1998 og 2002 ramt af en virus, der slog en større del af bestanden ihjel. I 2007 og 2014 har en del af bestanden været ramt af mindre epidemier. Epidemierne har kun midlertidigt sat bestanden tilbage. Spættet sæl er opdelt i de fire forvaltningsområder/populationer: Vadehavet, Kattegat, den

vestlige Østersø og Limfjorden (som bestandsmæssigt opgøres i vestlig Limfjord og central Limfjord). Den gennemsnitlige årlige vækstrate for de fem områder har over de sidste fem år været på henholdsvis -3 %, -2 %, 5 %, -8 og -1 %.

Vækstraterne er hovedsagligt negative, hvilket tyder på, at spættede sæl i Danmark nærmer sig den økologiske bæreevne i de enkelte områder. DCE har vurderet, at spættet sæl har gunstig bevaringsstatus i Danmark¹⁹. Bestanden af spættet sæl bliver optalt i Bøgestrømmen samt ud for det nordøstlige Jungshoved. Bestanden har en opadgående tendens med 2018 som et godt år med 60 registrerede sæler, efter et par år med nedgang. Da oprensningsprojektet tidsmæssigt er meget begrænset, og da klapningen ikke vurderes at medføre langvarige forandringer på havbunden, vil både fisk og pattedyr hurtigt kunne genoptage deres færden i området efter endt klapning. Hverken sæler eller de fisk, som udgør deres fødegrundlag vurderes at blive påvirket i et sådant omfang, at deres fødeudbud forringes, idet de blot midlertidigt vil flytte sig fra sedimentfanerne i den korte tid, hvor arbejdet pågår.

Fuglebeskyttelsesområde nr. 84

En sikring af gunstig bevaringsstatus for fuglene indebærer, at arterne på lang sigt kan opretholde levedygtige bestande, og at der ikke må ske en forringelse eller reduktion af deres levesteder.

Bestanden af fugle kan påvirkes af klapaktiviteter, hvis arbejdet bevirker, at en væsentlig del af deres fødegrundlag reduceres. Desuden kan ynglefugle forstyrres af støj fra klapaktiviteter, der foretages tæt på deres ynglepladser. Både trækfugle og ynglefugle kan blive forstyrrede i perioder hvor de raster på vandet, for eksempel i perioder, hvor de er i fjerfældning, og derfor har svært ved at lette fra vandet.

Som det fremgår af afsnittet om vandområdets økologiske og kemiske tilstand, vurderer Miljøstyrelsen, at klapningen ikke vil medføre væsentlige reduktioner i områdets bundvegetation, bunddyr eller fisk. Fuglenes fødegrundlag vurderes derfor ikke at blive reduceret på grund af klapning. Den nærmere vurdering af påvirkningen af fuglene på udpegningsgrundlaget er derfor foretaget på baggrund af den mulige fysiske forstyrrelse, arbejdet kan medføre for fuglene.

De arter af fugle, der udgør udpegningsgrundlaget for F84, fremgår af tabel 8.

Tabel 8. Udpegningsgrundlaget for F1. (T)= trækfugl (Y)=yngler i området

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 84		
Fugle:	Knopsvane (T)	Troldand (T)
	Lille skallesluger (T)	Havørn (TY)
	Blishøne (T)	Fjordterne (Y)
	Havterne (Y)	

Arterne Knopsvane, Troldand, Lille skallesluger og Blishøne er især beskyttet i form af deres tilstedeværelse som trækfugle i fuglebeskyttelsesområdet. De to

¹⁹ Habitatdirektivets artikel 17, Bevaringsstatus for naturtyper og arter – 2019.
<https://dce2.au.dk/pub/SR340.pdf>

ternearter yngler i området og havørnen optræder både ynglende og som trækfugl. Arterne beskrives enkeltvis i tabel 9:

Tabel 9. Beskrivelse af de fugle, der udgør udpegningsgrundlaget for F84

Knopsvane	Arten optræder som trækfugl i Danmark primært i lavvandede fjorde og vige med udbredt undervandsvegetation. Knopsvanens forekomst som trækfugl i fuglebeskyttelsesområde nr. 84 er stærkt fluktuerende, men vurderes overordnet at være stabil. Området har en vis betydning som fældeområde for arten.
Troldand	Arten træffes som træk- og vintergæst i området, ofte i meget store flokke. Troldand forekommer i fuglebeskyttelsesområde F84 med en stærkt fluktuerende trækfuglebestand. Det er ikke muligt med tilstrækkelig sikkerhed at vurdere på en op- eller nedadgående tendens for antallet af trækfugle i området.
Blishøne	Blishøns lever i tætte flokke og opholder sig hovedsageligt på vandet. Den overvintrer i Danmark. I fuglebeskyttelsesområde F84 er der en stabil til faldende tendens for bestandsstørrelsen af overvintrerende blishøns set over hele perioden 2004-2017.
Lille Skallesluger	Arten overvintrer ret almindeligt i større søer og beskyttede vige. Forekomsten af lille skallesluger i fuglebeskyttelsesområde F84 viser en stigende tendens.
Havørn	Artens ynglelokaliteter udgøres af områder ved kysten eller ved større søer med skov og fourageringsområder i form af fladvandede kystnære områder, laguner og andre vandområder. Hovedparten af de danske havørnepar findes på Lolland og Sydsjælland, men arten har efterhånden etableret stabile bestande i de andre landsdele. Område F84 rummer både relativt gode redemuligheder og et godt

	fødegrundlag i form af vandfugle samt fisk i de store marine områder.
Fjordterne og Havterne	Begge ternearter yngler langs kyster og fjorde og søger deres føde på havet. Ingen af arterne er fundet i området i forbindelse med overvågning.

Da de habitater, der er en betingelse for fuglenes eksistens i området, ikke ændres, og da påvirkningen er kort og lokal, er det Miljøstyrelsens vurdering, at optagning og klapningen ikke vil have væsentlig påvirkning af de beskyttede fugle og de dyr og planter der udgør fuglenes fødegrundlag.

Samlet vurdering af de mulige påvirkninger på Natura 2000 området.

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at optagning og klapningen ikke vil have væsentlig påvirkning af Natura 2000-områdets habitattyper, de beskyttede arter i habitatområdet eller de fugle, der udgør udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområdet, da der hverken sker en ændring af områdets habitater, en væsentlig fysisk forstyrrelse i forbindelse med arbejdets udførelse eller en ændring af livsbetingelserne for de arter af dyr og planter, der udgør fødegrundlaget for de beskyttede dyr i området.

3.9 Vurdering i forhold til bilag IV-arter

Marsvin er en bilag IV-art og der skal derfor foretages en vurdering af om opgravningen og klapningen kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i marsvinenes naturlige udbredelsesområde, jf. habitatbekendtgørelsens § 10.

Der er tre bestande af marsvin i dansk farvand, hhv. Nordsøpopulation, Bælthavspopulation og Østersøpopulation²⁰. DCE har vurderet, at Østersøbestanden har stærkt ugunstig bevaringsstatus, mens Nordsø- og Bælthavsbestandene begge har gunstig bevaringsstatus. Optagningsområdet og klappladsen ligger i en del Østersøen, der sandsynligvis udgør et transitionsområde mellem Bælthavspopulationen (der bruger området om sommeren) og Østersøpopulationen (der bruger området om vinteren). Bestandsestimatet for den truede Østersøpopulation er 500 marsvin, mens bestanden for Bælthavet er estimeret til lidt over 40.000 marsvin og vurderes at være uændret for 2012-2016. Datagrundlaget for området udgøres af satellitsenderdata. Området vurderes at være af middel betydning for populationen af marsvin.

Støjgener i forbindelse med klapning er ikke så kraftige, at de påvirker hørelsen hos fisk og pattedyr. Derfor vil støj i forbindelse med klapaktiviteter kun medføre kortvarige forstyrrelser for dyrene²¹.

²⁰ Aarhus Universitet, DCE, videnskabelig rapport nr. 284 (2018):

<https://mst.dk/media/183331/sr284-marsvin-udbredelse-2018.pdf>

²¹ Menneskeskabte påvirkninger af havet- andre presfaktorer end kvælstof og klimaforandringer. DTU Aqua-rapport nr. 336-2018

Da projektet tidsmæssigt er meget begrænset, og da klapningen ikke vurderes at medføre langvarige forandringer på havbunden, vil både fisk og pattedyr hurtigt kunne genoptage deres færden i området efter endt klapning.

Hverken marsvin eller de fisk, som udgør deres fødegrundlag vurderes at blive påvirket i et sådant omfang, at fødeudbuddet for marsvin forringes, idet de blot midlertidigt vil flytte sig fra sedimentfanerne i den korte tid, hvor arbejdet pågår. Miljøstyrelsen vurderer derfor, at oprensning og klapning i henhold til denne tilladelse ikke vil have en væsentlig negativ betydning for marsvin.

3.10 Vurdering af øvrige interesser

Miljøstyrelsen bemærker høringssvar fra Søfartsstyrelsen angående minimumsdybden på klapplassen. Der stilles derfor vilkår om en minimumsdybde på 8 m på klapplassen, jf. vilkår D.

I henhold til høringssvar fra Vikingeskibsmuseet skal Miljøstyrelsen gøre tilladelsesindehaver opmærksom på at skulle der under arbejdet findes spor af fortidsminder, herunder vrag, skal museet kontaktes ifølge Museumsloven §29h²², og arbejdet skal standes.

Guldborgsund kommune har bedt om, at der tages hensyn til kommunens badestrande, og at der derfor ikke tillades klapning i badesæsonen. Miljøstyrelsen har bedt om ansøgers bemærkninger hertil. Havnen er indstillet på at undlade at klappe i badesæsonen uanset om der kan være påviselige gener som følge af klapning eller ej. Da havnen i 2022 er presset på tid, har Guldborgsund kommune accepteret at der klappes i starten af sommeren dette år. Derfor har Miljøstyrelsen i vilkår E præciseret, hvornår tilladelsen kan tagets i brug.

Miljøstyrelsen vurderer derudover, at aktiviteterne i henhold til denne tilladelse kan gennemføres uden at øvrige interesser påvirkes væsentligt.

3.11 Konklusion

Den samlede vurdering er, at en tilladelse til at klappe materiale fra det indtegnede område i Håbølle Havn på den ansøgte klappads og på de angivne vilkår vil være acceptabel i henhold til den gældende lovgivning og vejledning herom.

På vegne af Miljøstyrelsen
Sofie Bjørnholt Binzer

²² Lovbekendtgørelse nr. 358 af 08/04/2014

4 Offentliggørelse og Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet af

- Ansøgeren
- Enhver, der må antages at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald
- Kommunalbestyrelsen
- Sundhedsstyrelsen
- Forbrugerrådet
- Danmarks Fiskeriforening
- Danske Råstoffer
- Danmarks Rederiforening
- Bilfærgernes Rederiforening
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd
- Danske Havne
- Foreningen af Lystbådehavne i Danmark (FLID)
- Lokale foreninger og organisationer, der har beskyttelse af natur og miljø som hovedformål, og som har ønsket underretning om afgørelsen
- Lokale foreninger og organisationer, der efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, og som har ønsket underretning om afgørelsen, når afgørelsen berører sådanne interesser
- Landsdækkende foreninger og organisationer der efter deres vedtægter har beskyttelse af natur og miljø som hovedformål
- Landsdækkende foreninger og organisationer der efter deres vedtægter har til formål at varetage væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser

Klage skal ske via Klageportalen for Nævnene i Nævnenes Hus, via følgende hjemmeside <https://naevneshus.dk>. Klagen sendes gennem Klageportalen til Miljøstyrelsen, der har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når man klager, skal der betales et gebyr. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen. Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det.

Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til klagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Såfremt der er indgivet klage, må tilladelsen først udnyttes, når klagenævnet har truffet afgørelse i sagen, medmindre klagenævnet bestemmer andet.

5 Andre oplysninger

Hvis arbejdet ønskes varslet i Efterretninger for Søfarende, skal Søfartsstyrelsen underrettes herom mindst 3 uger forinden. Søfartsstyrelsen skal underrettes

skriftligt eller via E-mail: sfs@dma.dk. Samtidig underrettes om arbejdsmetode, anvendt materiel, herunder om der udlægges varp og om det forventede påbegyndelsestidspunkt samt om arbejdets forventede varighed. Hvis arbejdet stoppes i mere end 2 måneder, skal Søfartsstyrelsen underrettes på ny.

Klapning uden tilladelse og tilsidesættelse af vilkår for denne tilladelse, herunder pligten til indberetning, kan straffes i henhold til § 59 i lov om beskyttelse af havmiljøet.

Miljøstyrelsens tilladelse til klapning fritager ikke ansøger fra at sikre sig, at alle øvrige tilladelser på den konkrete lokalitet er indhentet.

6 Følgende har modtaget kopi af tilladelsen

Vordingborg Kommune **post@vordingborg.dk**

Guldborgsund Kommune **kommunen@guldborgsund.dk**

Foreningen Stege Nor og Norets opland **mail@marieh.dk**

Søfartsstyrelsen **sifa@dma.dk**

Fiskeristyrelsen **mail@fiskeristyrelsen.dk**

Slots- og Kulturstyrelsen **marinark@vikingeskibsmuseet.dk**

Styrelsen for patientsikkerhed **stps@stps.dk**

Forbrugerrådet **fbr@fbr.dk**

Danmarks Fiskeriforening **mail@dkfisk.dk**

Danske Råstoffer **lmv@di.dk**

Danmarks Rederiforening **info@shipowners.dk**

Bilfærgernes Rederiforening **info@shipowners.dk**

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd **ae@ae.dk**

Danske Havne **danskehavne@danskehavne.dk**

Foreningen af Lystbådehavne i Danmark (FLID) **Info@flidhavne.dk**

Danmarks Naturfredningsforening **dn@dn.dk**

Danmarks Sportsfiskerforbund **post@sportsfiskerforbundet.dk**

Greenpeace **hoering.dk@greenpeace.org**

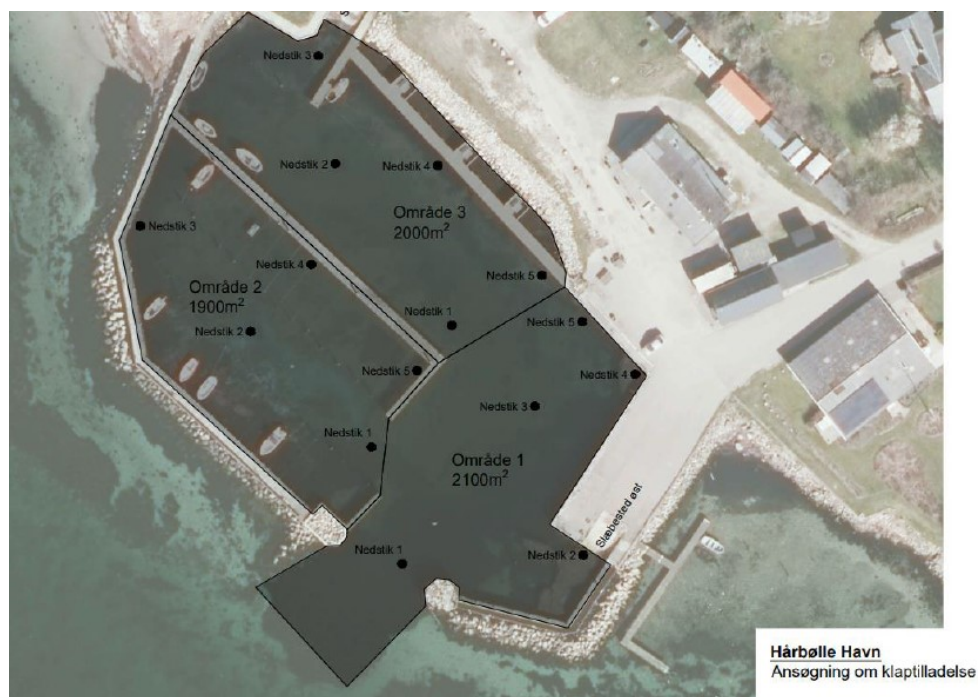
Dansk Ornitologisk Forening **natur@dof.dk**

Friluftsrådet **fr@friluftsradet.dk**

Dansk sejlfunion **ds@sailing.dk**

BILAG 1 Oprensningsområdets placering

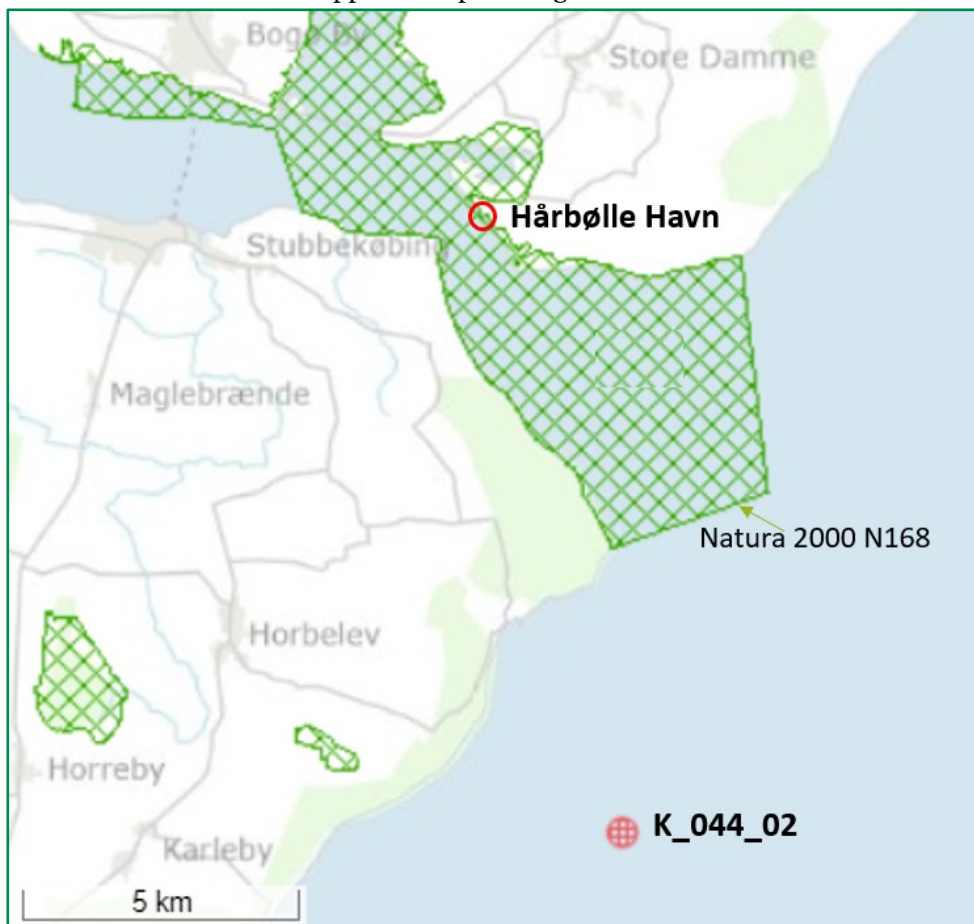
Det tilladte oprensningsområde er indrammet med sort på nedenstående figur.

Figur 1: Oprensningsområdet i Hårbølle Havn. Det tilladte oprensningsområde er indrammet med sort.

BILAG 2 Klappladsens beliggenhed

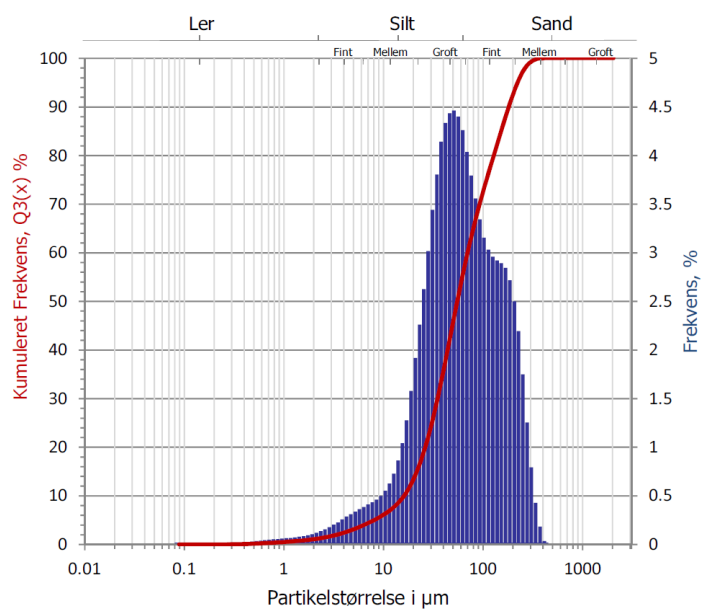
Nedenstående kort viser klappladsens placering.

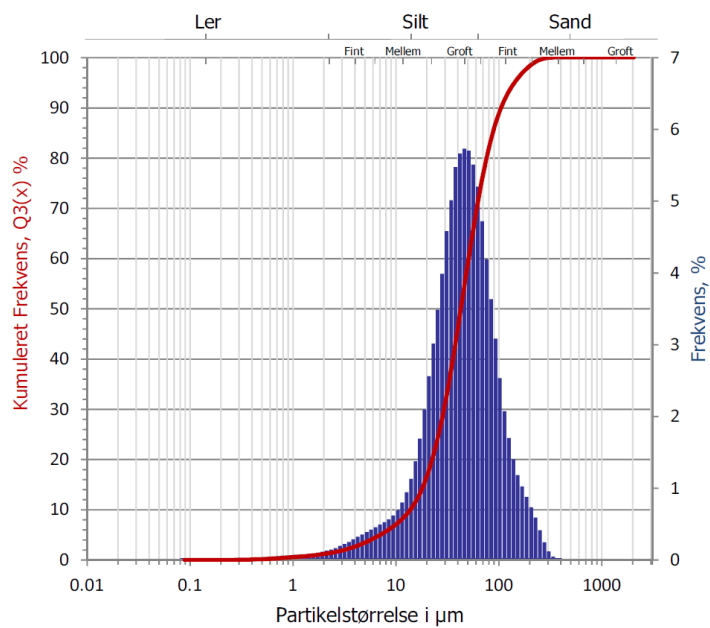
Figur 1: Kort over klappladsen (rød skravering). Derudover ses også placering af Hårbølle havn.

Klapplads er cirkulær med centerpositionen 54° 47,21' N 12° 09,93' Ø (WGS84 grader, og decimalminutter) og en diameter på 500 m.

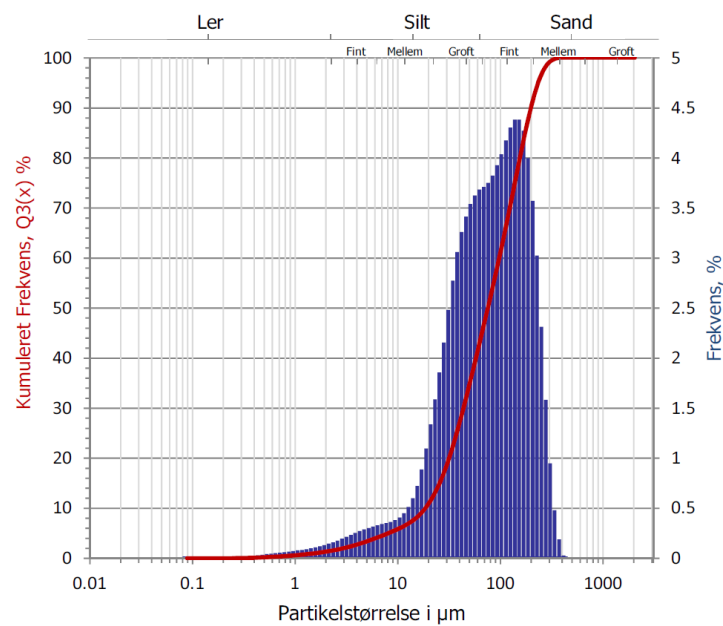
BILAG 3 Kornstørrelsesfordeling

Figur 1: Kornstørrelsesfordeling (%) i oprensningsmaterialet for prøve 1

Figur 2: Kornstørrelsesfordeling (%) i oprensningsmaterialet for prøve 2

Figur 3: Kornstørrelsesfordeling (%) i oprensningsmaterialet for prøve 3

BILAG 4 Vurdering af miljøfarlige stoffer i forbindelse med klapning af optaget havbundsmateriale

1. Prøvetagning

Ifølge klapvejledningen²³ tages prøver af de øverste 25-50 cm af sedimentet på det sted, hvor der skal optages materiale. Grunden til, at der kun udtages prøver fra den øverste del af sedimentet, uanset at der eventuelt skal oprensnes op til en større dybde, er, at det mest forurenede materiale normalt vil aflejres med det finkornede og lette materiale, som aflejres øverst. Derfor vil en prøvetagning fra den øverste del af sedimentet være fyldestgørende i forhold til at vurdere indholdet af miljøfarlige stoffer.

Miljøstyrelsen har praksis for, at der skal tages prøver af de øverste 30 cm. Hermed opnås en ensartet prøvetagningsmetode for alle havne, hvilket øger sammenligneligheden imellem miljøtilstanden fra forskellige områder.

Analyseprogrammet fastsættes konkret i overensstemmelse med klapvejledningen.

2. Vurdering af det målte indhold af miljøfarlige stoffer.

I klapvejledningen er der fastsat to aktionsniveauer for de mest almindeligt forekommende miljøfarlige stoffer i klappmateriale. Nedre aktionsniveau antages at være på niveau med gennemsnitlige baggrunds niveau for de pågældende stoffer i de danske kystvande. Hvis klappmaterialet indeholder koncentrationer af miljøfarlige stoffer under eller på niveau med nedre aktionsniveau, kan det som udgangspunkt tillades genplaceret på havet. Er det over øvre aktionsniveau, kan materialet som udgangspunkt ikke tillades genplaceret på havet.

Hvis der konstateres koncentrationer af et eller flere miljøfarlige stoffer imellem øvre og nedre aktionsniveau kan tilladelsen kun gives på baggrund af en konkret vurdering af aktivitetens (optagningens og klappingens) mulige miljøkonsekvenser.

Vurdering af sediment med koncentrationer mellem nedre og øvre aktionsniveau.

Ved en konkret vurdering af påvirkningerne fra sediment med koncentrationer mellem nedre og øvre aktionsniveau indgår følgende forhold:

- Graden af forurening, herunder særlig en sammenligning med det eksisterende baggrunds niveau i det vandområde, hvor klapppladsen ligger
- Mængden af sediment, der ønskes klappet, og over hvor lang tid
- Nærhed til følsomme områder
- Spredningsforhold ved optagningsstedet og klapppladsen

Generelt indgår det i vurderingen, om koncentrationerne ligger tæt på eller langt fra nedre aktionsniveau. Det er desuden relevant at sammenligne med baggrunds niveauet i det konkrete vandområde.

²³ By- og Landskabsstyrelsens vejledning nr. 9702 af 20. oktober 2008 om dumpning af optaget havbundsmateriale - klapning.

Ved sammenligning med baggrundsdata er der behov for at korrigere for indholdet af organisk materiale i sedimentet. Dette skyldes, at de miljøfarlige stoffer hovedsageligt binder sig til det organiske materiale, der er i havbunden. Derfor vil koncentrationen af miljøfarlige stoffer alt andet lige være større i sedimenter, der indeholder store mængder organisk materiale. Da organisk materiale sædvanligvis er lettere end den mineralske del af sedimentet, vil det organiske materiale lettere blive transporteret rundt i vandet som følge af strøm mv. Dette medfører, at havne kan fungere som sedimentfælder, hvori det organiske sediment i vandet vil bundfældes på grund af strømlæ.

I de havne, hvor der ophobes organisk materiale, vil koncentration af organisk materiale derfor være større end i det farvand, der omgiver havnen. Som følge heraf vil koncentrationen af miljøfarlige stoffer også være større, uden at dette nødvendigvis skyldes forureningskilder i havnen. For at få et retvisende billede af indholdet af miljøfarlige stoffer og vurdere, om dette er udtryk for, at havnesedimenterne er mere forurenede end sedimentet i det konkrete vandområde, er det derfor relevant at tage højde for indholdet af organisk materiale.

Det organiske materiale i sedimentet kan estimeres på følgende måde: En prøve af sedimentet vejes. Herefter tørres sedimentet så alt vandet fordamper fra prøven. Prøvens tørstofindhold angives i procent af prøvens totale vægt. Derefter opvarmes den tørrede prøve ved så høje temperaturer, at alt det organiske materiale fra prøven brændes af. Det kaldes at man "udgløder" prøven. Ved at veje prøven igen og trække de to vægte fra hinanden, får man et mål for prøvens glødetab, der angiver prøves andel af organisk materiale. Det angives i procent af den tørre prøves vægt. Dvs. glødetab (GT) i % af tørstof, angiver hvor stor en procentdel organisk materiale der er i sedimentet.

Man kan således sammenligne de målte koncentrationer af miljøfarlige stoffer fra havnen med de koncentrationer, der findes i prøver fra det konkrete vandområde, der har et tilsvarende indhold af organisk materiale. På den måde kan det vurderes, om sedimentets indhold af miljøfarlige stoffer er en forurening, der stammer fra havnen, eller om der blot er tale om en ophobning af organisk materiale fra omgivelserne, som ikke vil give en nettotilførsel til vandområdet.

Hvis der efter korrektion i forhold til indhold af organisk materiale er en forhøjet koncentration af miljøfarlige stoffer i det sediment, der ønskes klappet, foretages en konkret vurdering af optagningens og klapningens forventede påvirkning af klapplassen og vandområdet. Dette sker på baggrund af mængden af sediment, der ønskes klappet, hvor store mængder, der ønskes klappet på en gang og over hvor lang tid, spredningsforhold på klapplassen, nærhed til følsomme områder m.v.

Hvis der ikke er en overkoncentration af miljøfarlige stoffer i forhold til baggrundsniveauet, sker der reelt ikke en tilførsel af miljøfarlige stoffer til havet, og klapningen vil som altovervejende hovedregel kunne tillades. Der kan dog være særlige tilfælde, hvor mængderne er så store, eller området er så følsomt, at der må foretages en yderligere konkret vurdering i forhold til en eventuel akut skadevirkning.